

Особено мнение на съдията Младен Данаилов

Решение № 4 от 17 май 1995 г. по к.д. № 2/95 г. на Конституционния съд в частта, с която са обявени за противоконституционни разпоредбите на чл.38, ал.3 и на чл.105, ал.10 и е отхвърлено искането за обявяване на противоконституционност на чл.79, ал.2 относно израза "основни" от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (ПОДНС) (ДВ, бр.13/1995 г.), е необосновано по следните съображения:

1. По чл.38, ал.3 ПОДНС

Според тази разпоредба Българската национална телевизия (БНТ), Българското национално радио (БНР) и Българската телеграфна агенция (БТА) отразяват с репортажи заседанията на постоянните комисии на Народното събрание по преценка на самите комисии.

Конституционният съд приема, че разпоредбата противоречи на чл.41, ал.1 от Конституцията, защото било недопустимо да се дава право на постоянните комисии да преценяват как средствата за масова информация да отразяват тяхната работа.

Според разпоредбата на чл.38, ал.3 ПОДНС БТА, БНР и БНТ отразяват работата на постоянните комисии на Народното събрание с репортажи от заседанията им по тяхна преценка. Тази разпоредба не ограничава правото на гражданите да получават и разпространяват информация за работата на комисиите, още повече като се има предвид, че заседанията им съгласно чл.26 ПОДНС са открити. При това положение чл.38, ал.3 ПОДНС не е противоконституционен.

2. По чл.79, ал.2 ПОДНС относно израза "основни"

Съгласно чл.90, ал.1 от Конституцията народните представители имат право на въпроси и на питания до Министерския съвет или до отделни министри, които са длъжни да отговарят.

Според чл.79, ал.2 ПОДНС питанията на народните представители трябва да се отнасят до "основни" въпроси от дейността на Министерския съвет, на министър-

председателя, зам. министър-председателите, отделните министри или на администрацията, за която те отговарят.

За да приеме, че тази разпоредба не противоречи на Конституцията, съдът намира, че тя не прегражда пътя на парламентарния контрол, защото народните представители имали възможност да задават актуални въпроси. Освен това вероятната идея за създаването на този текст била да се осигури ефективност в работата на парламента.

Разпоредбата на чл.90, ал.1 от Конституцията, според която народните представители имат право на въпроси и на питання до Министерския съвет и до отделни министри, не съдържа ограничения за въпросите, които могат да им се задават. На второ място липсва критерий, въз основа на който да се прецени кои от питанията и въпросите са основни и кои не са такива. Разпоредбата на чл.79, ал.2 ПОДНС, като изисква питанията да се отнасят до основни въпроси, ограничава правото на питанията на народните представители и фактически стеснява приложното поле на парламентарния контрол. Освен това съдът неправилно приема, че "вероятната" идея за създаването на текста била ефективността на работата на парламента. Конституционният съд трябваше да установи коя е действителната идея, която е наложила създаването на текста, а не да си служи с "вероятност".

Разпоредбата на чл.79, ал.2 ПОДНС относно израза "основни" е противоконституционна.

3. По чл.105, ал.10 ПОДНС

Според тази разпоредба Народното събрание по предложение на Комисията по парламентарна етика може да отмени дадено разрешение за възбуждане на наказателно преследване срещу народен представител, като в тези случаи наказателното преследване се спира.

За да обяви разпоредбата за противоконституционна, съдът приема, че след като Народното събрание е уважило искането на главния прокурор на републиката за снемане имунитета на народен представител и е дало разрешение за възбуждане срещу него на наказателно преследване, всяко следващо действие на законодателния орган, отнасящо се до даденото разрешение, е вмешателство в дейността на независимата съдебна власт и е противоконституционно.

Народните представители се ползват с парламентарен имунитет, който се изразява

главно в тяхната наказателна неотговорност и наказателната им неприкосновеност (чл.69 и 70 от Конституцията). Те имат правно привилегировано положение спрямо останалите граждани относно наказателната им отговорност. Парламентарният имунитет забранява каквото и да е посегателство срещу личната им неприкосновеност до прекратяване на техните пълномощия. Наказателната неприкосновеност на народен представител представлява забрана за възбуждане на наказателно преследване срещу него. Такова преследване може да бъде възбудено само за тежко престъпление след предварително разрешение на Народното събрание или на неговия председател, когато то не заседава. По прилагане на разпоредбите на Конституцията, регламентиращи парламентарния имунитет, Конституционният съд се е произнесъл с решение № 10/27.07.1992 г. по к.д. № 13/92 г. Решенията по чл.70 от Конституцията, с които се разрешава образуване на наказателно преследване срещу народен представител и за задържането му, са правни актове, които могат да бъдат отменявани от Народното събрание. По възможността Народното събрание да отменява решенията си по чл.70 от Конституцията Конституционният съд се е произнесъл с решение № 2/18.02.1993 г. по к.д. № 36/92 г. Това право то може да упражнява до прекратяване на пълномощията на народния представител. Становището, че отмяната или изменението на решението, с което е дадено разрешение за възбуждане на наказателно преследване, е намеса на законодателния орган в работата на независимата съдебна власт, е неприемливо. Докато не бъдат прекратени пълномощията на народния представител, Народното събрание е властно да се занимава с неговото положение по всяко време, независимо от това, в каква фаза се намира наказателното производство. При това положение разпоредбата на чл.105, ал.10 ПОДНС не е противоконституционна. Независимо от това в конкретния случай съдът взема противоречиви становища.

От една страна, приема, че когато Народното събрание е дало разрешение за задържане на народен представител, може да отмени решението си и в този случай нямамо намеса в дейността на независимата съдебна власт, нямамо нарушение на принципа за разделение на властите и решението на Народното събрание било от категорията на отменяемите актове, позовавайки се на решение № 2/18.02.1993 г. по к.д. № 36/92 г.

От друга страна, приема, че отмяната на решението, с което е разрешено образуване на наказателно преследване срещу народен представител, е вмешателство на законодателния орган в дейността на следствието, прокуратурата и съда.

Разрешението за задържане на народен представител и това за възбуждане на наказателно преследване срещу него се основава на една и съща конституционна разпоредба - чл.70 от Конституцията. Не може да се приеме, че когато разрешението е дадено за задържане на народен представител, Народното събрание може да отменя решението си, а когато разрешението е за образуване на наказателно преследване, не може да прави това. Член 105, ал.10 ПОДНС не противоречи на Конституцията.